

Koeien uit Delta-fokprogramma halen topproducties in Vlaanderen

Topmelken is een vak

In de tabellen met topproducenten uit Vlaanderen en Nederland valt direct op dat bepaalde eigenaren meermaals voorkomen.

Ook wanneer we terugkijken naar andere jaren, blijken deze topmelkers geen eendagsvliegen. Blijkbaar is topmelken een vak.

tekst **Ivonne Stienezen**

De koe met de hoogste productie op basis van het economisch jaarresultaat in Vlaanderen in het boekjaar 2014-2015 is een naamloze roodbonte Spencerdochter uit de stal van Patrick Claeys uit Zomergem. Ze haalde een economisch jaarresultaat (ejr) van 4308 euro op basis van een melkproductie van 16.893 kg melk met 4,75% vet en 3,76% eiwit. Ook vorig jaar kwam de Vlaamse topper uit deze stal.

Topmelker Claeys levert in totaal drie koeien voor de roodbonte Vlaamse top vijf. Daarnaast komt ook Gonda 42, de beste Vlaamse roodbonte vaars, uit Zomergem. De Malandodochter produceerde in 293 dagen 11.325 kg melk met 4,36% vet en 3,57% eiwit, goed voor een ejr van 3255 euro.

De beste zwartbonte Vlaamse vaars is Bogartdochter Keur Waterrat en ze wordt gemolken in de melkrobot van Marcel Heylen uit Geel. Heylen staat voor de zevende keer in acht jaar tijd in de toplist van de beste Vlaamse vaarsen. Ook de meest productieve Vlaamse zwartbonte koe, Tiralongo, is van Heylen. Tiralongo – net als bij roodbont een Spencerdochter – produceerde 15.448 kg melk met 4,34% vet en 3,95% eiwit en een ejr van 4134 euro. Verder is bij de zwartbontoppers wat meer variatie in eigenaren te vinden dan bij roodbont.

Aankoop uit Delta-programma

De jongste koe uit de Vlaamse zwartbontlijst is afkomstig van het bedrijf van Mark Breemans uit Tongerlo. Man-O-

Mandochter Delta Margareta begon haar lijst op een leeftijd van drie jaar en zeven maanden. Met een productie van 15.768 kg melk, een vetgehalte van 4,48%, een eiwitgehalte van 3,82% en een ejr van 3685 euro staat ze op de tiende plek in de lijst.

Breemans is enthousiast over Margareta. 'Ze geeft veel melk met hoge gehalten, dat is een goede combinatie voor een hoge ejr.' Het prefix Delta laat zien dat Margareta afkomstig is uit het fokprogramma van CRV. 'Ik heb haar gekocht nadat ze als pink was gespoeld in Terwispeel', vertelt Breemans. Hij weet ook dat een van haar zonen is ingezet: Delta Relax (v. Ligretto) is op dit moment een wachstier. De nakomelingen die op het bedrijf van Breemans zijn geboren, waren allemaal stiertjes. 'Ze is nu weer drachtig, ik hoop dat het dit keer wel een vaarskalf is.'

Margareta valt niet echt op in de stal, vindt Breemans. 'In het koppel van 200 koeien loopt ze gewoon mee, ze heeft nooit problemen.' Qua productie valt de met 85 punten ingeschreven koe wel op. 'We hebben op dit moment een gemiddelde productie van 8500 kg per koe per jaar en Margareta steekt daar ver bovenuit.' Breemans legt uit dat ze voor uitbreiding al het jongvee hebben aangehouden. 'Door niet te selecteren is de gemiddelde productie van ons bedrijf achtergebleven, maar dat zal komende tijd wel weer stijgen.' Vanwege die uitbreiding van het bedrijf kocht Breemans ook een aantal dieren aan en Delta Margareta is er daar één van.

Atypische Kiandochter

Ook de nummer twee op de lijst van zwartbonte Vlaamse toppers is een Delta-koe. Net als Margareta werd zij gekocht vanwege uitbreiding van de vee-stapel. Delta Annecy (v. Kian) is eerst getest op het CRV-testbedrijf van Arjan Vernooij in het Nederlandse Schalkwijk waarna ze verhuisde naar Sint-Lievens-Houtem, naar het bedrijf van Herman D'Hauwe. In zijn stal maakte ze een lange, maar ook een zeer productieve lijst. In 530 dagen gaf ze 22.844 kg melk met 4,43% vet en 4,09% eiwit. 'De Kiandochter is de beste koe in mijn stal', vertelt D'Hauwe. 'Dit boekjaar verwacht ik dat

Delta Margareta (gefotografeerd als vaars) gaf in haar tweede lactatie 15.768 melk

mooi frame en een goede en functionele uier. 'Die sterke benen komen goed van pas in de melkrobot. Het robotmelken heeft misschien een beetje meegeholpen, maar ze heeft het gewoon in zich om zo veel melk te geven.'

Hij vervolgt: 'Voor een Kiandochter is ze erg groot, ze heeft veel macht en is dus eigenlijk een atypische Kiandochter.' Ook haar dochter doet het heel goed op het bedrijf van D'Hauwe, ze is ingeschreven met 85 punten en produceert bovengemiddeld.

Annecy is niet de enige koe van D'Hauwe in de lijst. Ook Amateur Ilse, de nummer zeven van de lijst, komt uit de stal uit Sint-Lievens-Houtem. Ook zij was aangekocht in verband met de uitbreiding. 'Ilse is inmiddels afgevoerd, door een ongelukje in de stal had ze beenproblemen', legt D'Hauwe uit.

Onzichtbare koeien

In Vlaanderen staat een aantal bedrijven meermaals in de lijst met hoogproductieve koeien. Ook in Nederland zijn er meerdere koeien van één bedrijf afkomstig. Zowel bij de zwartbonte en de roodbonte koeien als bij de zwartbonte vaar-

Soureth Georgette 279 realiseerde in Nederland met 4411 euro de hoogste eijr bij roodbont

ze een nog betere lijst gaat maken. Ze staat op een voorspelde productie van bijna 16.000 kilo in 305 dagen.'

De lange lijst is een gevolg van een ver-

minderde vruchtbaarheid. 'Maar dit jaar lukte het drachtig worden gelukkig wel vlot', stelt D'Hauwe. Hij beschrijft haar als een koe met superharde benen, een

Tabel 1 – Vlaamse topproducenten voor economisch jaarresultaat, min. 280 dagen (bron: CRV, sept. 2014-aug. 2015, * = melkrobot)

naam koe	vader	lft.	dgn.	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	eijr	lw	tk	av	eigenaar, woonplaats
zwartbont													
Tiralongo rf*	Spencer	5.02	368	15.448	4,34	3,95	671	610	4.134	123	371	83	M. Heylen, Geel
Delta Annecy*	Kian	3.09	530	22.844	4,43	4,09	1012	935	4.102	140	572	86	H. D'Hauwe, Sint-Lievens-Houtem
Remina	Legend	3.09	342	14.053	5,28	3,55	742	499	4.072	128	358	86	R. Timmerman, Sint-Kruis (Brugge)
Serena	Meint	6.04	322	13.345	6,13	3,54	819	472	3.971	103	382	81	Lahousse-Zomerbloemhof Iv, Elverdinge
Finetta	Joshua	3.11	349	14.715	4,48	3,41	659	503	3.869	110	350	—	B. Verschelde, Lembeke
Suptil	Bertil	4.00	330	13.180	4,89	3,72	645	490	3.839	123	350	82	B. Hermans, Lichtaart
Amateur Ilse 1*	Amateur	4.01	306	15.047	4,44	3,41	668	513	3.779	127	364	85	H. D'Hauwe, Sint-Lievens-Houtem
Maite	O Man	5.06	277	12.489	3,94	3,30	492	413	3.763	115	278	82	K. Goossens, Meerhout
Beita van de Marckhove	Boliver	6.11	367	20.138	3,94	3,06	794	616	3.748	114	428	—	J. Dobbels, Kortemark
Delta Margareta	Man-O-Man	3.07	393	15.768	4,48	3,82	707	603	3.685	151	423	85	Breemans Iv, Tongerlo
roodbont													
—	Spencer	4.08	367	16.893	4,75	3,76	803	635	4.308	120	396	—	P. Claeys, Zomergem
Dorien*	Lichtblick	5.04	352	15.412	4,31	3,47	665	535	3.884	113	361	81	D. Maenhout, Poeke
Borine 1	Spencer	4.10	325	13.379	4,78	3,95	640	529	3.782	108	370	—	P. Claeys, Zomergem
—	Loustar	2.10	337	14.939	4,38	3,51	654	524	3.738	126	369	—	P. Claeys, Zomergem
Fonneke*	Lyon	4.01	345	14.174	4,41	3,40	625	481	3.677	111	350	80	D. Maenhout, Poeke

Tabel 2 – Hoogst producerende vaarzen per ras voor economisch jaarresultaat in Nederland en Vlaanderen, min. 280 dagen (bron: CRV, september 2014-augustus 2015, * = melkrobot)

ras, land/regio	naam koe	vader	lft.	dgn.	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	eijr	lw	tk	av	eigenaar, woonplaats
zwartbont Nederland	Soureth Goda 365*	Shampoo	2.04	410	20.711	4,05	3,27	839	678	3.890	133	450	82	vof Vaessen, Heerlen
roodbont Nederland	Lena 2*	J&G Maximum	2.06	448	19.961	3,17	3,19	632	637	3.209	143	452	83	vof Van den Eijnden, Biddinghuizen
mrij Nederland	Saartje 13	Donald 578	2.00	360	8.130	5,37	4,13	436	336	2.392	122	389	80	H. M. van Versendaal, Ophemert
zwartbont Vlaanderen	Keur Waterrat*	Bogart	2.01	521	20.058	4,17	3,64	837	730	3.539	156	522	85	M. Heylen, Geel
roodbont Vlaanderen	Gonda 42	Malando	2.01	293	11.325	4,36	3,57	494	404	3.255	123	324	—	P. Claeys, Zomergem

naam koe	vader	lft.	dgn.	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	ejr	lw	tkr	av	eigenaar, woonplaats
zwartbont													
Soureth Irene 297**	Topaz	4.00	363	25.221	3,04	3,18	766	802	4.659	126	384	85	vof Vaessen, Heerlen
Soureth Moortje 175**	Duncan	7.08	397	19.281	4,97	3,70	958	714	4.558	110	434	82	vof Vaessen, Heerlen
Soureth Goda 270**	Future	4.03	407	25.423	3,98	3,53	1012	896	4.505	138	496	84	vof Vaessen, Heerlen
Karina 137	Bertil	4.09	429	20.936	4,25	3,58	891	749	4.481	141	430	83	J. H. M. Jochems, Zundert
Pierke 46*	Kian	5.05	448	19.823	4,99	4,32	989	855	4.402	165	509	84	S. en A. C. van der Zijl-Nienhuis, Noordwolde (Fr.)
Suzan 336	Lucifer	7.02	297	15.317	4,55	3,72	696	570	4.345	134	345	84	W. J. M. Groot Zwaafink, Wijhe
Soureth Riena 286**	Binck	4.02	431	25.946	3,84	2,95	995	766	4.202	113	473	82	vof Vaessen, Heerlen
Emma 113	—	3.11	309	14.130	5,27	3,77	745	533	4.202	136	361	—	vof D'n Hoek, Netersel
Soureth Josphien 304**	Fortune	4.06	347	19.397	3,45	3,50	669	680	4.181	116	377	84	vof Vaessen, Heerlen
Pietje	Kian	4.11	427	16.865	5,57	4,26	939	718	4.171	142	481	81	C. S. M. Ruijter, Berkhout
Reuversweerd Para Seike 217	Paramount	5.07	275	11.591	4,63	3,78	536	438	4.145	123	279	79	Baron van Sytzama, Brummen
Ditta 42	O Man	5.09	301	13.214	4,69	3,52	619	466	4.144	117	307	82	Waterlinie Melkvee vof, Culemborg
Jo 222**	Paramount	5.04	295	14.213	3,83	3,58	544	509	4.137	120	299	80	A. C. M. Wouters, Hilvarenbeek
Soureth Sientje 319**	Dutchman	3.07	385	21.884	3,70	3,16	809	692	4.088	114	420	81	vof Vaessen, Heerlen
Reinskje**	—	5.08	404	20.878	3,84	3,48	802	727	4.068	136	439	—	Jennissen melkveebedrijf vof, Den Dungen
roodbont													
Soureth Georgette 279**	Moonlight	4.02	384	22.743	3,56	3,20	809	727	4.411	120	399	89	vof Vaessen, Heerlen
Ingrid 34**	Kian	3.00	355	15.142	4,69	3,91	710	592	4.051	171	384	—	K. J. Koenes, Thesinge
Gerretje**	Winterking	5.02	272	12.343	4,07	3,46	502	427	3.928	118	276	—	firma gebr. Klein Brinke, Lochem
Marian 304	Zabing	4.05	408	20.050	4,17	3,54	836	710	3.898	130	465	85	W. J. M. Groot Zwaafink, Wijhe
Mieke 12	Canvas	6.08	299	14.471	4,66	3,53	675	511	3.896	125	357	83	mts. H. J. M. en J. M. ten Have-Wolters, Harreveld
Jipsing Rieka 41*	Classic	5.00	400	15.724	4,51	3,88	709	610	3.848	88	409	85	J. A. F. M. Schalk, Garrelswaer
Paula 323	Canvas	6.04	285	12.404	5,33	3,77	661	467	3.835	128	349	83	Van Loon, Macharen
De Bieshorst Catrijn 2008	Lichtblik	5.05	293	16.479	3,77	3,23	622	532	3.801	121	349	—	vof Luesink Zelhem, Halle
Eva 64	Rumba	5.00	331	13.763	4,99	3,71	687	511	3.781	134	375	78	mts. J., S. en A. D. Duiven-de Boer, Vledder
Marielen 33**	Ideal	6.06	310	16.289	3,64	3,41	594	555	3.772	122	354	—	J. en F. van der Burg Melkveeh. vof, Tzummarum
mrij													
Josefien 116	Matthijs	6.01	299	10.266	4,84	3,59	497	369	2.988	113	341	—	R. A. M. Vousten, Bergen (L.)
Doortje 84**	Majoor	6.02	330	9.888	4,50	3,89	445	385	2.985	97	332	75	vof Van den Bosch, Gassel
Marie 75	Duisenberg	6.04	318	11.205	4,63	3,79	519	424	2.963	119	378	78	mts. J. C. en A. M. C. Vernooij, Werkhoven
Joke 66**	Duisenberg	6.09	323	11.143	4,49	3,87	501	432	2.960	106	376	—	vof Melkveeh. Savelkoul, Berlicum (N.Br.)
Gonda 48	—	5.01	322	10.959	4,49	3,82	492	418	2.925	119	370	78	mts. J. C. en A. M. C. Vernooij, Werkhoven

Tabel 3 – Nederlandse topproducenten voor ejr, min. 280 dagen (bron: CRV, september 2014-augustus 2015, * = driemaal daags melken, ** = melkrobot)

zen staat een dier op kop uit de stal van de familie Vaessen uit Heerlen. Bovendien staan in de top vijftien van de zwartbonte koeien in totaal zes dieren uit de Sourethstal. Dat maakt een totaal van acht dieren in de Nederlandse toplijsten, voorgaand boekjaar stond vof Vaessen al met vijf koeien vermeld.

Op de vraag wat hun geheim is, stelt Mariandel Vaessen: 'We hebben geen geheim, maar zorgen gewoon zo goed mogelijk voor onze koeien. Welzijn staat bij ons hoog in het vaandel. En als je goed voor je koeien zorgt, dan zorgen zij ook goed voor jou.' Samen met haar man Mark en haar schoonouders melkt ze in totaal 110 stuks melkvee, met behulp van een melkrobot. 'De koeien die in de top staan, zijn niet over één kam te scheren', verduidelijkt ze. 'Sommige koeien zijn heel vaak aan het voerhek te vinden, terwijl andere bijna onzichtbaar zijn in de stal.'

Als voorbeeld van een koe die niet zichtbaar aanwezig is, noemt Vaessen Soureth Irene 297, de Topazdochter met een ejr van 4659 euro. 'Er zijn dagen dat ik haar gewoon niet zie. Ze meldt zich in de robot, geeft melk, vreet en ligt.' Vaessen vervolgt: 'Ook qua karakter zijn de dieren heel verschillend.' Futuredochter Goda 270 noemt Mariandel bijvoorbeeld 'een heel pittige tante'. Zij is de nummer drie van de toplijst en de stalfavoriet. 'Aan een halster is ze niet te hanteren, maar verder is het een heel fijne koe om mee te werken, ze is nooit ziek en ze is steeds snel drachtig.'

Welke koe in een stal met zoveel toppers kies je uiteindelijk uit voor een foto? Dat is de roodbonte Georgette 279 geworden. De Moonlightdochter voert de ranglijst bij de Nederlandse roodbonten aan met een melkproductie van 22.743 kg melk en 3,56% vet en 3,20% eiwit. 'Ze staat er op dit moment goed voor en is heel ge-

makkelijk in de omgang. Haar koefamilie is vijf generaties op ons bedrijf, dit is een familie die het goed doet bij ons.'

Zesjarige mrij-koeien

Bij de mrij-koeien valt direct op dat de zesjarige koeien de dienst uitmaken. De eerste vier dieren van de ranglijst waren minimaal zes jaar bij het afkalven. De lijstaanvoerder is Josefien 116 van de familie Vousten uit Bergen. Deze Matthijsdochter realiseerde een ejr van 2998 euro met een melkproductie van 10.266 kg melk met 4,84% vet en 3,59% eiwit. Ze zette deze productie neer in 299 dagen.

Een oude bekende in de mrij-top vijf is Joke 66 van melkveehouderij Savelkoul uit Berlicum. Deze zesjarige Duisenbergdochter prijkt al voor de derde keer op rij in deze ranglijst, dit jaar op positie vier, met een productie van 11.143 kg melk en 4,49% vet en 3,87% eiwit. |